

Številka: 0612-12/2025-8

Ljubljana, 19.05.2025

Inšpektorica, pristojna za varstvo kulturne dediščine, Inšpektorata RS za kulturo in medije, izdaja po uradni dolžnosti, na podlagi 109. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 16/08 in 123/08, 8/2011, 30/2011, 90/2012, 111/2013, 32/2016, in 21/18 – ZNOrg; v nadaljnjem besedilu ZVKD-1) ter 18. in 32. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Ur. l. RS, št. 43/07 in 40/14, v nadaljnjem besedilu ZIN-UPB1), v zadevi postavitve montažnega nadstreška – paviljona v grajskem dvorišču Gradu Brežice, ki je razglašen za kulturni spomenik državnega pomena, inšpekcijskemu zavezancu Posavskemu muzeju Brežice, Cesta prvih borcev 1, 8250 Brežice, ki ga zastopa direktorica Alenka Černelič Krošelj, naslednjo

ODLOČBO

1. Inšpekcijski zavezanec Posavski muzej Brežice, Cesta prvih borcev 1, 8250 Brežice, ki ga zastopa direktorica Alenka Černelič Krošelj, mora v roku šestih mesecev po vročitvi te odločbe odstraniti montažni nadstrešek – paviljon, na zemlj. parc. št. 1257 k.o. 1300 Brežice, ki je postavljen v grajskem dvorišču Gradu Brežice, ker je le ta postavljen v nasprotju s kulturnovarstvenim soglasjem št. 35105-0270/2021/2 z dne 17.5.2021, izdanem s strani krajevno pristojne organizacijske enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije OE Novo mesto. Grad Brežice je vpisan v register nepremične kulturne dediščine pod št. 49 z imenom Brežice - Grad in se varuje na podlagi določil Odloka o razglasitvi Gradu in grajske kašče v Brežicah za kulturni spomenik državnega pomena (Ur. l. RS, št. 81/99 in 22/2002).
2. O izvedenih delih je zavezanec dolžan inšpektorat obvestiti v roku sedmih dni po izvedbi.
3. Če inšpekcijski zavezanec v roku iz 1. točke te odločbe ne bo odstranil naloženega, inšpektor odredi, da pristojna organizacija izvede dela na stroške zavezanca.
4. Pritožba zoper to odločbo ne zadrži njene izvršitve.
5. O morebitnih stroških postopka bo odločeno s posebnim sklepom.

Obrazložitev

Inšpektorica, pristojna za področje varstva kulturne dediščine Inšpektorata RS za kulturo in medije, Metelkova 4, Ljubljana je dne 25.2.2025, po uradni dolžnosti, opravila inšpekcijski pregled v zvezi z domnevno nedovoljenim posegom v grajskem dvorišču Gradu Brežice, ki je vpisan v Register nepremične kulturne dediščine pod št. 49 z imenom Brežice – Grad in se varuje na podlagi določil Odloka o razglasitvi Gradu in grajske kašče v Brežicah za kulturni spomenik državnega pomena (Ur. l. RS, št. 81/99 in 22/2002).

Na kraju samem je bilo ugotovljeno, da je v grajskem dvorišču Gradu Brežice, na zemlj. parc. št. 1257 k.o.1300 Brežice, postavljen montažni nadstrešek - paviljon v tlorisni velikosti cca 30,00m x 15,00m in zavzema večji del dvorišča.

Ob izvedenem pregledu dne 25.2.2025 je inšpektorica sestavila zapisnik. V postopku je bilo nadalje ugotovljeno, da je lastnica zemljišča, ki je predmet inšpekcijskega postopka, Občina Brežice, Cesta prvih borcev 18, 8250 Brežice, zato ji je bil zapisnik posredovan, s pozivom, da poda morebitne pripombe na vsebino zapisnika ter se izreče tudi o vseh morebitnih drugih dejstvih in okoliščinah v zvezi s predmetom nadzora in odgovori na zastavljena vprašanja.

Predhodno je bilo ugotovljeno, da si je lastnica zemljišča, na podlagi vloge, ki jo je naslovila na Zavod za varstvo kulturne dediščine - Območne enote Novo mesto (v nadaljevanju ZVKDS - OE Novo mesto) pridobila kulturnovarstveno soglasje (v nadaljevanju KVS) št. 35105-0270/2021/2 z dne 17.5.2021 za postavitve manj zahtevnega objekta za potrebe **sezonskega** nadkritja grajskega dvorišča.

V odprtem roku je organ, s strani Občine Brežice, prejel pojasnila v zvezi s predmetom nadzora. V izjavi je bilo pojasnjeno, da je investitor postavitve predmetnega nadstreška – paviljona, Občina Brežice, da je bil objekt prvič postavljen s strani izvajalca 11.10.2021, da ne razpolagajo s podatkom kolikokrat je bil do sedaj objekt odstranjen in postavljen, saj je bil predmetni objekt predan v upravljanje Posavskemu muzeju Brežice s sklenitvijo Aneksa št. 3 k pogodbi o uporabi ter upravljanju objektov, naprav in drugih sredstev javnega zavoda (P-0913-2013) ter, da je planirano, da se objekt odstrani po koncu spomladanske sezone.

Po prejeti izjavi je inšpektorica dne 29.4.2025 opravila ponovni inšpekcijski ogled, pri katerem je ugotovila, da je predmetni objekt, ki je predmet nadzora, še vedno postavljen. Ob tej priliki je sestavila zapisnik.

Vsled teh ugotovitev je inšpektorica zapisnika z dne 25.2.2025 in 29.4.2025 posredovala Posavskemu muzeju Brežice, Cesta prvih borcev 18, 8250 Brežice, kot upravljalcu objekta in ga z njima seznanila ter pozvala, da ima pravico, da lahko v roku poda morebitne pripombe na vsebino zapisnikov ter se izreče o vseh morebitnih drugih dejstvih in okoliščinah v zvezi s predmetom nadzora in odgovori na zastavljena vprašanja.

V odprtem roku je Posavski muzej Brežice podal izjavo. Izjavo je v njegovem imenu podala Alenka Černelič Krošelj, direktorica Posavskega muzeja Brežice (v nadaljevanju PMB).

V izjavi je navedeno, da je bil paviljon, ki je bil prvič postavljen oktobra 2021, zasnovan kot odziv na večletne potrebe po funkcionalnem, vremensko neodvisnem prostoru za izvajanje kulturnih in družbenih programov. Glavni namen paviljona je, kot navaja zavezanec, da se omogoči izvedba različnih dogodkov na prostem, ki bi sicer bili moteni zaradi nepredvidljivih vremenskih razmer. Nadalje pojasnjuje, da paviljon s svojo odprto strukturo brez stranskih sten in z zaščitno membrano nudi zaščito pred UV žarki in padavinami, hkrati pa ohranja veduto in značaj grajskega dvorišča ter, da je arhitekturna zasnova paviljona prilagojena zgodovinskemu ambientu. Višina in gabariti pa so bili skrbno načrtovani v sodelovanju s strokovnjaki.

Pojasnjuje še, da paviljon pomembno prispeva k razbremenitvi drugih zgodovinskih prostorov gradu, zlasti občutljive Viteške dvorane, saj omogoča izvedbo večjih dogodkov, kot so koncerti, podelitve spričeval, sejmi, delavnice, filmske projekcije in poročni obredi. Njegova uporaba je intenzivna in poteka skozi vse leto, saj ni bilo ekstremnih vremenskih pogojev, ki bi zahtevali odstranitev.

Po mnenju zavezanca je bila investicija zasnovana gospodarno, saj je zaradi zahtevnosti postavitve in pospravljanja (ki stane več kot 10.000 €) ekonomsko in funkcionalno bolj smiselna stalna postavitve in poudarja, da je bil paviljon načrtovan kot sezonski, a se zaradi svoje vsestranske uporabnosti uporablja vse leto. Do sedaj je bil, od njegove postavitve leta 2021 pa do danes, odstranjen samo enkrat za dobo dveh mesecev, naslednjih odstranitvev ni bilo.

V nadaljevanju zavezanec zapiše, da so v obdobju postavitve paviljona do maja letošnjega leta pod njim izvedli številne javne in nejavne dogodke, skupaj s številnimi vsakodnevnimi obiskovalci.

PMB poudarja, da paviljon ni le funkcionalna rešitev, temveč tudi pomembno orodje za uresničevanje svojega poslanstva – celovito varstvo premične, nepremične in nesnovne kulturne dediščine Posavja ter trajnosten razvoj kulturne ponudbe za najširšo javnost. PMB v zaključku pisanja izraža pripravljenost za iskanje ustrezne rešitve, v soglasju s pristojnimi organi, da se postavitev paviljona ohrani za celo leto.

Pristojna inšpektorica ugotavlja, da je ZVKDS - OE Novo mesto za postavitev manj zahtevnega objekta izdal KVS le za potrebe **sezonskega** nadkritja grajskega dvorišča, zato se smatra, da gre za začasno postavitev in ne za stalno postavitev paviljona. Po določbi 4. člena Gradbenega zakona (Ur. l. RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNŠPP, 133/23 in 85/24 – ZAID-A, v nadaljevanju GZ-1), ki obravnavačasne objekte, je v prvi alineji tega člena določeno, da je objekt začasen, če se postavi za namen in čas prireditve, ali objekt, namenjen sezonski ponudbi, vendar ne več kot za šest mesecev v istem koledarskem letu (v nadaljnjem besedilu: začasni sezonski objekt).

Glede na navedbe zavezanca in lastnika, da je bil od časa postavitve pa do danes paviljon odstranjen samo enkrat, bi lahko objekt obravnavali kot da gre za stalni objekt, za katerega bi bilo potrebno predhodno pridobiti gradbeno dovoljenje na podlagi določil GZ-1, vendar je pristojna inšpektorica ocenila, da gre v predmetni zadevi za začasni objekt.

Pristojna inšpektorica je na podlagi dejstev, da je ZVKDS - OE Novo mesto za postavitev manj zahtevnega objekta izdal KVS le za potrebe **sezonskega** nadkritja grajskega dvorišča in ne za stalno postavitev, odločila kakor je navedeno v 1. točki izreka in sicer, da mora inšpekcijski zavezanec Posavski muzej Brežice, Cesta prvih borcev 1, 8250 Brežice, ki ga zastopa direktorica Alenka Černelič Krošelj, v roku šestih mesecev po vročitvi te odločbe odstraniti montažni nadstrešek – paviljon, na zemlj. parc. št. 1257 k.o. 1300 Brežice, ki je postavljen v grajskem dvorišču Gradu Brežice, ker je le ta postavljen v nasprotju s kulturnovarstvenim soglasjem št. 35105-0270/2021/2 z dne 17.5.2021, izdanem s strani krajevno pristojne organizacijske enote ZVKDS - OE Novo mesto.

Obveza obveščanja IRSKM o izvedenih delih iz 2. točke izreka te odločbe temelji na določbi 5. odstavka 29. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru ZIN-UPB 1 (Ur.l. RS, št. 43/07, 40/14 – v nadaljevanju ZIN), ki določa, da, če je inšpektor odredil odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti ter je zavezancu določil rok za njihovo odpravo, mora zavezanec o odpravljenih nepravilnostih obvestiti inšpektorja v sedmih dneh po končanju izvedbe del.

3. točka izreka temelji na določbi 7. odstavka 115. člena ZVKD-1, ki določa, da v kolikor inšpekcijski zavezanec v roku iz 1. točke te odločbe ne bo odstranil naloženega, inšpektor odredi, da pristojna organizacija izvede dela na stroške zavezanca.

Četrta točka izreka temelji na določbi 30. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru (ZIN-UPB1), ki določa, da pritožba zoper odločbo inšpektorja ne zadrži njene izvršitve, če s posebnim zakonom ni drugače določeno.

Izrek 5. točke te odločbe temelji na določbi petega odstavka 213. člena ZUP, ki določa, da se v izreku odločbe odloči tudi o tem ali so nastali stroški postopka, uradna oseba določi njihov znesek, kdo jih mora plačati, komu in v katerem roku ali navede, da bo o stroških postopka izdan poseben sklep.

28. člen Zakona o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1) določa, da je potrebno pridobiti kulturnovarstveno soglasje za:

- posege v spomenik,
- posege v vplivno območje spomenika, če to obveznost določa akt o razglasitvi,
- posege v varstvena območja dediščine,
- posege v registrirano nepremično dediščino ali v enoto urejanja prostora, če to obveznost določa prostorski akt, in
- za raziskavo dediščine, ki ni arheološka ostalina.

21. točka 3. člena ZVKD-1 pa določa, da je »nedovoljen poseg« vsak poseg v dediščino, ki se izvaja brez kulturnovarstvenega soglasja ali v nasprotju z njim.

Nadalje 26. točka 3. člena ZVKD-1 določa »poseg v dediščino« (v nadaljnjem besedilu: poseg) in sicer so to vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakor koli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo dediščine ali, ki dediščino uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo, zlasti pa:

- vse spremembe dediščine, ki se štejejo za gradnjo v skladu s predpisi o graditvi objektov,
- dela pri vzdrževanju in uporabi dediščine,
- premeščanje dediščine ali njenih delov,
- dejavnosti in ravnanja, ki se izvajajo v zvezi z dediščino ali neposredno z njo, ter
- iskanje arheoloških ostalin in raziskave dediščine.

115. člen ZVKD-1 v 1. odstavku določa, da, če inšpektor ugotovi, da se izvaja ali se je izvedel nedovoljen poseg v arheološke ostaline, registrirano dediščino ali spomenik, z odločbo odredi enega ali smiselno več naslednjih inšpekcijskih ukrepov:

- ustavitev izvajanja del,
- pridobitev kulturnovarstvenih pogojev, kulturnovarstvenega soglasja, kulturnovarstvenega soglasja za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline ali kulturnovarstvenega soglasja za raziskavo in odstranitev dediščine, če le-ti niso bili pridobljeni pred izvedbo posega,
- pridobitev spremenjenih kulturnovarstvenih pogojev oziroma spremenjenega kulturnovarstvenega soglasja, spremenjenega kulturnovarstvenega soglasja za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline ali spremenjenega kulturnovarstvenega soglasja za raziskavo in odstranitev dediščine, če se poseg izvaja ali je bil izveden v nasprotju z že obstoječimi pogoji oziroma soglasji oziroma so bili ti z izvedenimi deli preseženi,
- sanacijo stanja,
- nadomestni ukrep.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU:

Zoper to odločbo je dovoljena pritožba na Ministrstvo za kulturo, v roku 15 dni od vročitve te odločbe. Morebitna pritožba se vloži pisno ali da ustno na zapisnik na naslov Inšpektorat RS za kulturo in medije, Metelkova 4, Ljubljana. Za pritožbo se plača upravna taksa 18,12 evrov po

tarifni številki 2 Zakona o upravnih taksah (uradno prečiščeno besedilo 5) – ZUT-UPB 5 (Uradni list RS, št. 106/10 – uradno prečiščeno besedilo, 14/15 – ZUJF, 84/15 – ZZelP-J, 32/16, 30/18 – ZKZaš in 189/20 – ZFRO), ki se nakaže na račun št. 0110 0100 0315 637, sklic: 11 33421-7111002-61212258.

Odločba je izdana po uradni dolžnosti in je takse prosta po 22. členu ZUT.

Skladno z Uredbo o upravnem poslovanju (Ur. l. RS, št. RS, št. 9/18, 14/20, 167/20, 172/21, 68/22, 89/22 in 135/22) se ta odločba izdaja v elektronski obliki in se naslovniku vroči kot fizična kopija brez faksimila podpisa in žiga. Skladno s 65. členom citirane Uredbe lahko zavezanec, ki je prejel kopijo odločbe, zahteva od organa, da mu pošlje izvirnik sklepa na sporočen elektronski naslov ali da mu pošlje kopijo sklepa s potrdilom o skladnosti z izvirnikom. Zahteva se vloži neposredno pri organu, ali se pošlje po pošti ali po elektronski poti. Zahteva za pošiljanje izvirnika ali za izdajo kopije s potrdilom o skladnosti ne vpliva ne tek roka.

Leonida Goropevšek
Inšpektorica – svetnica

Vročiti:

1. Posavski muzej Brežice, Cesta prvih borcev 18, 8250 Brežice -osebno po ZUP